

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
Кафедра психології та соціології факультету гуманітарних та соціальних наук
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЗВО «ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТИЮКА НАПН УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ СЄВЕРОДОНЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

**XVI Всеукраїнської науково-практичної веб-конференції
(з міжнародною участю)**

**«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

**12 листопада 2021 року
м. Сєвєродонецьк**

УДК 159.923
С 69

Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 2 від 29 жовтня 2021 року)

С69 Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства : матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної веб-конференції (з міжнародною участю) (м. Сєвєродонецьк, 12 листопада 2021 р.) / [редкол.: Ю. О. Бохонкова (голова)]. – Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 254 с.

Збірник містить матеріали XVI науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства» (12 листопада 2021 р.). До збірки увійшли тези доповідей, есе, присвячені сучасному науковому осмисленню основних трансформаційних процесів, що відбуваються у сучасному суспільстві у зв'язку із його інформатизацією та глобалізацією.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за достовірність фактів, цитат та інших відомостей несуть автори.

УДК 159.923
© Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля, 2021

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в політичній, економічній, духовній сферах суспільства за останні десятиріччя, радикально впливають на ціннісні орієнтації і вчинки людей. В силу особливої сприйнятливості та високої соціальної мобільності студентської молоді виникнення нових ціннісних орієнтацій і девальвація колишніх торкнулися цієї перехідної соціальної групи більшою мірою, ніж інших верств суспільства.

Проблеми ціннісних орієнтацій юнацького віку торкається Н. С. Бондар при дослідженні формування особистісної репрезентації життєвого шляху. Н. О. Волковою, І. В. Дубровіною, Б. С. Кругловим та іншими науковцями вивчалися структура й динаміка ціннісних орієнтацій особистості в старшому шкільному й студентському віці. Взаємозв'язок ціннісних орієнтацій з індивідуально-типологічними особливостями особистості досліджувався Н. О. Волковою, К. Д. Шафранською та Т. Г. Сухановим, а з професійною спрямованістю студентів – В. М. Куніциним, Л. В. Разживіною.

Викладення основного матеріалу. Під ціннісними орієнтаціями розуміється відносно стійка, соціально зумовлена спрямованість особистості на ті чи інші цілі, що мають для неї сенсожиттєве значення, та на певні способи їх досягнення, які виражаються у вигляді будь-яких особистісних якостей, зразків (способів) поведінки і такими, що є відносно незалежними від соціальних ситуацій [3].

Ціннісні орієнтації, виконуючи функцію відбору, мають суттєвий вплив на функції цілепокладання, прогнозування, планування, самоорганізації, контролю і корекції, комунікації. Вони є чинником, що регулює і частково детермінує мотивацію. Ціннісні орієнтації є специфічним результатом, якого можна досягнути в майбутньому, тобто вони виконують і системотвірну функцію в структурі цілісної людини, і функцію цілеспрямованості її поведінки. Якщо цінності є психологічною підставою рішень про сенс життя, то ціннісні орієнтації визначають шляхи його реалізації [4].

Ціннісні орієнтації конкретної особистості формуються і функціонують на основі системи цінностей, виробленої суспільством, нерозривно і тісно пов'язані з цим утворенням. В суспільній та індивідуальній свідомості цінності виконують функцію життєвого орієнтира, моральної основи для вибору діяльності і субординації цілей [1].

Аналіз змістовної сторони ієрархічної структури ціннісних орієнтацій показує, що вони формуються за певних психолого-педагогічних умов. Необхідними умовами для формування ціннісних орієнтацій студентів виступають організація й стимулювання рефлексивної діяльності студентів для орієнтації на ті чи інші цінності; використання інтерактивних технологій у процесі роботи з формування ціннісних орієнтацій, організація різноманітної позааудиторної діяльності студентів. Спеціально організовані психологічні тренінги, а також активні методи навчання, включені у навчально-виховний процес професійної підготовки студентів, будуть ефективним інструментом розвитку ціннісно-орієнтаційної сфери майбутніх фахівців. Університет організовує лекції, науково-практичні конференції і творчі зустрічі з провідними діячами науки, культури і мистецтва, екскурсії, пізнавальні тури, в процесі яких студенти не тільки підвищують свій освітній потенціал, але і досягають певного культурного рівня. Варто розширювати горизонти системи позааудиторної роботи, до яких належать: наявність мотивації і потреби в інноваційних змінах власної діяльності та самовдосконалення; інтерес до проектної діяльності у межах позааудиторної роботи; бажання створювати власні проекти своєї майбутньої професійної діяльності; наявність банку молодіжних проектів; залучення студентів до взаємодії з громадськими організаціями. Саме різноманітні види діяльності є основними в розвитку особистості студента, формуванні його ціннісного світу. Важливу роль відіграє особистість викладача. Вплив педагога на особистість студента має бути спрямований на розвиток у студента активного прагнення до вдосконалення своїх життєвих та професійних цінностей. Від світогляду педагога, його активної життєвої позиції багато в чому залежить процес формування ціннісних орієнтацій студента [2].

Висновки. Отже, аналізуючи ціннісні орієнтації, можна робити висновки про те, яке місце та позицію займає особистість у соціальній структурі суспільства, які соціальні ролі виконує чи хоче виконувати. Ціннісні орієнтації є результатом саморозвитку особистості, структурування відносно зовнішньої діяльності процесу реалізації і процесу розгортання особистісних цінностей і смислів. Складна структура потреб, мотивів, інтересів, цілей, світогляду, ідеалів, переконань, яка складає спрямованість особистості і відображає ставлення до об'єктивної дійсності, служить основою ціннісних орієнтацій особистості.

Список використаної літератури

1. Алексеева В.Г. Ціннісні орієнтації як чинник життєдіяльності і розвитку особистості / В.Г. Алексеева // Практична психологія. -2007. - № 5. - С. 15-23.
2. Барчій М. С. Ціннісні орієнтації в структурі спрямованості особистості / М. С. Барчій, О. Ю. Воронова // Науковий вісник Мукачівського державного

- університету. Серія "Педагогіка та психологія" : збірник наукових праць / гол. ред. Г.В. Товканець. – Мукачево : МДУ, 2020. – Випуск 1(11). – С. 254-257.
3. Васютинський В.О. Ціннісно-орієнтаційні площини сучасного українського суспільства / В. О. Васютинський // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – Київ, 2006. – Т. 8. – Вип. 6. – С. 40–45.
 4. Драч С.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді українського суспільства: сутність та динаміка / С. В. Драч // Зб. наук. Праць Хмельницького інституту соціальних технологій університету Україна. – 2010. – № 2. – С. 26-30.

Барчій Магдаліна Степанівна – старший викладач кафедри психології Мукачівського державного університету.

Воронова Ольга Юрївна – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології Мукачівського державного університету.

ЗМІСТ

Алиева Я., Алиева С.

РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ ИНСТИТУТОВ В ФОРМИРОВАНИИ
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ЛИЧНОСТИ
ДЕТЕЙ 3

Барчій М. С., Воронова О. Ю.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ 7

Barchi B. V.

PRINCIPLES OF PEDAGOGICAL PROJECTION 10

Бегеза Л. Є., Кайзерова А. В.

ПСИХОЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК НАПРЯМ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ З ХУДОЖНЬОЇ ГІМНАСТИКИ 14

Білоус Р. М., Заїченко С. І.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
СТАРШОКЛАСНИКІВ 17

Блинова О. Є., Урсуленко О. Б.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
СТУДЕНТІВ 20

Бохонкова Ю.О., Архіпова І. Д.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНСТИТУТІВ СІМ'Ї ТА ШЛЮБУ ЯК ПРИЧИНА
ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТІ РОЗЛУЧЕНЬ В УКРАЇНІ 23

Бохонкова Ю. О., Лифенко Р. М.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА 25

Бохонкова Ю.О., Мартинова Г. А.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У МОЛОДІ 28

Bocheliuk V. Y.

EXPERIMENTAL STUDY OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE FUTURE
PSYCHOLOGIST IN THE FIELD OF SPECIAL EDUCATION 31

Боярин Л. В., Поляк О. В.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЕТАПИ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ
РОБОТИ ЩОДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 34

Бриль М. М.

ПРОФЕСІЙНА «Я-КОНЦЕПЦІЯ» МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТІСНИМ
РОЗВИТКОМ 37

Бугайова Н. М., Бугайова О. О.

ВПЛИВ СІМ'Ї НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДИТИНИ-ПІДЛІТКА 40

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>